

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ  
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

**Ю.О. Ситник**

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА  
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Біржова діяльність»**

(для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм  
навчання напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»  
спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність» (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит») / Укл.: Ситник Ю.О. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 24 с.

Укладач: Ю. О. Ситник

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: проф., к.е.н. Н. І. Гордієнко

Рекомендовано кафедрою «Облік і аудит»  
(протокол №1 від 28 серпня 2009 р. )

## ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	10
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	11
2.2.2. Лекційний курс.....	11
2.2.3. Практичні заняття.....	14
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	14
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	15
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	19
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

## ВСТУП

Дисципліна «Біржова діяльність» за освітньо-професійною програмою має статус вибіркової.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ – Варіативна частина. «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 – «Економіка і підприємництво», 2002.
- СВО ХНАМГ – Варіативна частина „Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит», 2002.
- СВО ХНАМГ «Навчальний план підготовки бакалавра спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит», Харків, 2006.

Програма ухвалена кафедрою «Облік і аудит» (протокол № 1 від 28.08.2009).

# 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1.1 Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: формування системи знань з організації і функціонування біржового ринку, як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: біржова діяльність в її еволюційному розвитку.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1. Політична економія 2. Макроекономіка 3. Статистика 4. Економічна історія 5. Міжнародна економіка 6. Основи комерційної діяльності	1. Облік зовнішньо - економічної діяльності 2. Облік цінних паперів

## 1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль «Біржова діяльність» (3/108).

Змістові модулі (ЗМ):

### **Змістовий модуль (ЗМ) 1. «Товарні біржі»**

1. Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.
2. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.
3. Регулювання біржової діяльності.
4. Біржові угоди.

### **Змістовий модуль (ЗМ) 2. «Організація і технологія біржової торгівлі»**

1. Ф'ючерсний ринок.
2. Організація і технологія біржової торгівлі.

### 3. Брокерська діяльність.

#### **Змістовий модуль (ЗМ) 3. «Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі»**

1. Фондові біржі.
2. Основи функціонування валютної біржі.

#### **1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги**

<b>Вміння (за рівнями сформованості) та знання</b>	<b>Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)</b>	<b>Функції діяльності у виробничій сфері</b>
Розрізняти та класифікувати види бірж за специфікою ознак	професійна	Фінансово - економічна
Складати характеристику біржового товару	професійна	Фінансово - економічна
Порівнювати особливості і переваги різних видів угод, що укладаються на біржах	професійна	Контрольно - аналітична
Оформлювати та реєструвати біржові угоди	професійна	Фінансово - економічна
Планувати та виконувати арбітражні операції у часі і просторі	професійна	Фінансово - економічна
Аналізувати і використовувати позитивні сторони хеджування	професійна	Контрольно - аналітична
Здійснювати хеджування на біржі з використанням різних комбінацій короткого і довгого хеджування	професійна	Фінансово - економічна
Виконувати фінансові розрахунки у ф'ючерсній торгівлі	професійна	Фінансово - економічна
Створювати брокерську фірму та планувати її діяльність	професійна	Організаційна
Аналізувати кон'юнктуру ринку продукції, з якою брокер планує працювати	професійна	Контрольно - аналітична
Визначати критерії ефективності брокерської діяльності	професійна	Контрольно - аналітична
Розрізняти види цінних паперів та використовувати їх ринкові характеристики	професійна	Фінансово - економічна
Здійснювати торгівлю цінними паперами	професійна	Фінансово - економічна
Розраховувати, аналізувати та використовувати біржові індекси	професійна	Фінансово - економічна
Проводити біржові операції з валютними коштами	професійна	Фінансово - економічна
Укладати угоди на валютній біржі	професійна	Організаційна
Визначати валютні курси іноземних валют	професійна	Фінансово - економічна

#### 1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 р. № 1956- ХП.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480 – ІV.
3. Беднарчук М .С., Полікарпов І.С. Біржові товари. – Львів: „Магнолія плюс”, 2007 – 365 с.
4. Биржевое дело: Учебн. пособие/ Затов И.К., Ускаленко И.И. - Харьков: Бурун книга, 2005. – 256с.
5. Біржова і банківська справа: конспект лекцій для студентів економічних спеціальностей. Укл. Гордієнко Н.І. – Харків ХДАМГ, 2002 – 192 с.
6. Биржевое дело / Под ред. Галанова В.А. – М.: Финансы и статистика, 2000.
7. Біржова діяльність./ Навч. посібник під ред. Крамаренко В.І. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.
8. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Біржа. Біржові операції: термінологічний словник. – К.: Алерта, 2008.– 186 с.
9. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник. – Львів: ”Новий світ – 2000”, „Магнолія плюс”, 2003. – 360 с.
10. Кетова И.А., Резго Г.Я. Биржевое дело: Ученик/ Под ред. Г.Я Резго. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 288 с.
11. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібник. – Харків: ХДУХТ, Консул, 2003.– 216 с.
12. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник для ВНЗ – 2-е вид. – Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 632с.
13. Ситник Ю.О Конспект лекцій з курсу „Біржова діяльність” (для студентів спеціальності 6.050100 „Облік і аудит”). – Харків: ХНАМГ, 2007. – 161 с.
14. Ситник Ю.О. Методичні вказівки до практичних занять і

самостійної роботи з дисципліни “Біржова діяльність” (для студентів 4 курсу спеціальності 6.050100 “Облік і аудит”). – Харків: ХНАМГ, 2004.

15. Ситник Ю.О. Методичні вказівки до самостійного вивчення та виконання контрольної роботи з дисципліни „Біржова діяльність” (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 „Облік і аудит”). – Харків: ХНАМГ, 2006. – 39 с.

16. Чесноков В.Л. Біржові операції: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.Л. Чесноков. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 191 с.

## **1.5. Анотація**

### **Біржова діяльність**

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань з організації функціонування біржового ринку, як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій.

Предмет вивчення: біржова діяльність в її еволюційному розвитку.

Дисципліна містить наступні змістовні модулі:

1. Товарні біржі.
2. Організація і технологія біржової торгівлі.
3. Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі.

## **Аннотация**

### **Биржевая деятельность**

Цель изучения дисциплины: формирование системы знаний по организации функционирования биржевого рынка, как составляющего элемента инфраструктуры рынка, технологии осуществления биржевых операций.

Предмет изучения: биржевая деятельность в ее эволюционном развитии.

Дисциплина содержит следующие содержательные модули:

1. Товарные биржи.
2. Организация и технология биржевой торговли.
3. Фондовые биржи. Основы функционирования валютной биржи.



## **The summary**

### **Exchange activities**

The purpose of the study subjects: the formation of knowledge on the organization of functioning of the stock market, as a component of market infrastructure, technology, implementation of the stock transactions.

Subject of study: stock exchange activity in its evolution.

Discipline includes the following content modules:

1. Commodity exchanges
2. Organization and technology of stock trading.
3. Stock Exchanges. Basic operation of the currency exchange.

## 2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Форми навчання	Семестр (и)	Години							Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)	
				Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР			РГР
6.050100 – Облік і аудит	3/108	денна	7	45	30	15	-	63	-	-	-	-	7
		заочна	6	12	8	4	-	96	15	-	-	-	6

### 2.2. Зміст дисципліни

#### Модуль Біржова діяльність

Змістові модулі (ЗМ):

Кредит/ годин

ЗМ 1. Товарні біржі. 1,0/36

1. Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.
2. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.
3. Регулювання біржової діяльності
4. Біржові угоди.

ЗМ 2. Організація і технологія біржової торгівлі. 1,0/ 36

1. Ф'ючерсний ринок.
2. Організація і технологія біржової торгівлі.
3. Брокерська діяльність.

ЗМ 3. Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі. 1,0/ 36

1. Фондові біржі.
2. Основи функціонування валютної біржі

### 2.2.1. Розподіл часу за модулями й змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Форма навчання	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
			Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль : Біржова діяльність	денна	3/108	30	15	–	63
	заочна	3/108	8	4	–	96
ЗМ 1: Товарні біржі	денна	1,0/36	14	5	-	17
	заочна	1,0/36	5	2	-	29
ЗМ 2: Організація і технологія біржової торгівлі	денна	1,0/36	10	8	-	18
	заочна	1,0/36	3	2	-	31
ЗМ 3: Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі	денна	1,0/36	6	2	-	28
	заочна	1,0/36	-	-	-	36

### 2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин	
	денне навчання	заочне навчання
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>
<b>Змістовий модуль 1 «Товарні біржі».</b>	<b>14</b>	<b>5</b>
<b>Лекція 1. Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.</b> 1. Функції оптової торгівлі. 2. Порівняльна характеристика форм оптової торгівлі.	2	0,5
<b>Лекція 2. Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.</b> 1. Виникнення біржі. Розвиток біржі в США. Чикагська торгова біржа. 2. Еволюція форм біржових угод. 3. Сучасні тенденції розвитку світового біржового ринку.	2	0,5
<b>Лекція 3. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.</b> 1. Ознаки класифікації бірж. 2. Функції біржі. 3. Принципи діяльності товарних бірж. 4. Засновники біржі. Членство в товарній біржі. Права і обов'язки членів товарної біржі. 5. Учасники біржової торгівлі.	2	1
<b>Лекція 4. Регулювання біржової діяльності.</b> 1. Мета регулювання біржової діяльності. 2. Механізм біржового регулювання: правове, нормативне і інформаційне забезпечення. 3. Державні і недержавні методи регулювання. 4. Правове забезпечення створення і діяльності бірж в Україні.	2	1

Продовження табл.

1	2	3
<b>Лекція 5. Біржові угоди.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Визначення біржового товару.</li> <li>2. Основні класи біржових товарів.</li> <li>3. Оцінювання якості біржового товару.</li> <li>4. Визначення і ознаки біржової угоди.</li> <li>5. Зміст біржової угоди.</li> <li>6. Ознаки класифікації біржових угод.</li> </ol>	2	1
<b>Лекція 6. Біржові угоди.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сутність, мета і зміст угоди з реальним товаром.</li> <li>2. Види угод з реальним товаром. Особливості форвардної угоди.</li> <li>3. Різновиди форвардних угод.</li> <li>4. Визначення ф'ючерсної угоди.</li> <li>5. Стандартизація ф'ючерсних контрактів.</li> <li>6. Переваги ф'ючерсних контрактів.</li> <li>7. Процедура урегулювання ф'ючерсних контрактів.</li> </ol>	2	0,5
<b>Лекція 7. Біржові угоди.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Відмінності опціонних угод.</li> <li>2. Види опціонів за технікою виконання. Опціон на купівлю.</li> <li>3. Опціон на продаж.</li> <li>4. Подвійний опціон.</li> <li>5. Опціонна премія.</li> <li>6. Класифікація опціонів залежно від співвідношення цін виконання опціонів і рівня ф'ючерсних цін.</li> </ol>	2	0,5
<b>Змістовий модуль 2 «Організація і технологія біржової торгівлі».</b>	<b>10</b>	<b>3</b>
<b>Лекція 8. Ф'ючерсний ринок.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Види біржових операцій на ф'ючерсному ринку.</li> <li>2. Довге хеджування.</li> <li>3. Коротке хеджування.</li> <li>4. Базис.</li> <li>5. Переваги і недоліки хеджування.</li> </ol>	2	1,5
<b>Лекція 9. Ф'ючерсний ринок.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Вартість ф'ючерсного контракту.</li> <li>2. Етапи розрахунків з купівлі - продажу ф'ючерсних контрактів.</li> <li>3. Початкова маржа.</li> </ol>	2	1,5
<b>Лекція 10 Організація біржової торгівлі та її учасники.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Форми організації біржових торгів.</li> <li>2. Організація та оснащення біржового операційного залу.</li> <li>3. Правила поведінки в операційній залі.</li> <li>4. Порядок виставлення товарів на торги та їх зняття.</li> </ol>	2	-
<b>Лекція 11. Організація біржової торгівлі та її учасники.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Технологія проведення біржових торгів.</li> <li>2. Реєстрація і оформлення біржових угод. Електронна біржова торгівля</li> </ol>	2	-

Продовження табл.

1	2	3
<b>Лекція 12. Брокерська діяльність.</b> 1. Організаційно – правові основи створення і функціонування брокерської фірми. 2. Функції і завдання брокерської фірми. Винагорода за брокерську діяльність. 3. Зміст угоди на брокерське обслуговування. 4. Види доручень клієнта брокеру. 5. Система показників ефективності брокерської діяльності.	2	-
<b>Змістовий модуль 3 «Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі».</b>	6	-
<b>Лекція 13. Фондові біржі.</b> 1. Функції ринку цінних паперів. 2. Основні учасники ринку фондового ринку. 3. Визначення цінного паперу. 4. Функції цінних паперів. 5. Основні ознаки цінних паперів , якими здійснюється торгівля на біржах. Класифікація цінних паперів як біржового товару. 6. Первинний та вторинних ринок цінних паперів.	2	-
<b>Лекція 14. Фондові біржі.</b> 1. Класифікація цінних паперів згідно з Законом України “ Про цінні папери і фондовий ринок”. 2. Функції фондової біржі. 3. Фондові біржі в Україні. 4. Індекси фондового ринку.	2	-
<b>Лекція 15. Основи функціонування валютної біржі.</b> 1. Поняття валютного ринку. 2. Функції валютного ринку. 3. Суб’єкти валютного ринку. 4. Види валютних ринків. 5. Міжбанківська валютна біржа (МВБ). 6. Термінові валютні операції (форвардні ф’ючерсні, опціонні). 7. Валютні операції „своп”. 8. Порядок укладання угод на валютній біржі.	2	-
<b>Разом</b>	30	8

### 2.2.3. Практичні ( семінарські) заняття

Зміст	Кількість годин	
	денне навчання	заочне навчання
<b>ЗМ 1. Товарні біржі.</b>	<b>5</b>	<b>2</b>
Тема 1. Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.	2	-
Тема 2. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.	-	-
Тема 3. Регулювання біржової діяльності.	-	-
Тема 4. Біржові угоди.	3	2
<b>ЗМ 2. Організація і технологія біржової торгівлі</b>	<b>8</b>	<b>2</b>
Тема 5. Ф'ючерсний ринок.	6	2
Тема 6. Організація біржової торгівлі та її учасники.	-	-
Тема 7. Брокерська діяльність.	2	-
<b>ЗМ 3. Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі.</b>	<b>2</b>	<b>-</b>
Тема 8. Фондові біржі.	2	-
Тема 9. Основи функціонування валютної біржі.	-	-
<b>Разом</b>	<b>15</b>	<b>4</b>

### 2.2.4. Індивідуальні заняття

Види індивідуальної роботи	Обсяг у годинах	
	Денне навчання	Заочне навчання
Контрольна робота згідно методичних вказівок	Не передбачено	15 годин

При вивченні даної дисципліни студентами заочної форми навчання навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи, яка виконується згідно з Методичними вказівками до самостійного вивчення та виконання контрольної роботи з дисципліни «Біржова діяльність» (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 „Облік і аудит”).

Мета контрольної роботи - поглибити теоретичні знання студента щодо основних принципів організації та проведення біржових торгів на товарній і фондовій біржі, основ ф'ючерсної торгівлі; набуття вмінь і навичок

визначення результатів від здійснення певних видів біржових операцій, використання механізму хеджування.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної і розрахункової.

У першій частині контрольної роботи студент висвітлює одне з теоретичних питань за наданим переліком

У другий частині роботи студент розв'язує 4 задачі.

**Індивідуально-консультативна робота** проводиться з метою посилення мотивації студентів до пізнавальної діяльності і спрямування її в необхідному руслі.

Індивідуально-консультативна робота здійснюється у формі *консультацій*.

Індивідуально-консультативна робота студента з викладачем здійснюється відповідно до графіка, в якому визначено форми індивідуально-консультативної роботи (індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, винесених на поточний контроль тощо), час проведення занять та аудиторії. Графік проведення індивідуально-консультативної роботи доводиться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

### **2.2.5. Самостійна навчальна робота студента**

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій.

Формами самостійної роботи студентів є:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання навчальної та навчально - методичної літератури;
- вивчення законодавчих актів, що регулюють біржову діяльність;
- складання аналітичних оглядів;
- розв'язування задач по відповідних темах курсу;
- підготовка індивідуальної роботи у вигляді кросворду біржових визначень.

## Розподіл часу самостійної роботи

Тема	Зміст роботи	Джерело*, стор.	Денне навчання
1	2	3	4
<b>Змістовий модуль 1 «Товарні біржі»</b>			<b>17</b>
<b>Тема 1.</b> Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підбір літератури для складання огляду. Підготовка короткого письмового огляду згідно з завданням викладача.	4 (с.14-31,158-197); 5( с.6-18); 9 (с.9-44); 18 (с.187-192), 26(с.6-32)	6
<b>Тема 2.</b> Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.	Опрацювання лекційного матеріалу. Конспектування заданої теми.	4 (с.6-14); 9 (с. 45-68, 87-95); 10 ( с.51-57,72-82); 11(с.7-25,29-34); 26 ( с. 32-52)	2
<b>Тема 3.</b> Регулювання біржової діяльності.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення відповідних нормативних документів.	4 (с.32-45); 5 (с.42-47); 9 (с.68-87); 10 (с.58-71); 11 ( с.25-28); 26( с. 52-61)	2
<b>Тема 4.</b> Біржові угоди.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вирішування задач. Підготовка до поточного тестового контролю за ЗМ 1.	4 (с. 59-77); 5 (с.19-42,48-50) 9 (с.113-124); 10 ( с.83-130,156-179); 11 (с.54-55,194-200); 26(с. 61-88)	7
<b>Змістовий модуль 2 „Організація і технологія біржової торгівлі”</b>			<b>18</b>
<b>Тема 5.</b> Ф'ючерсний ринок.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вирішення задач. Вивчення літератури за темою.	4 (с.97-112); 9 ( с. 249-267); 10( с. 117-131); 11( с. 129-171); 26( с. 88-97)	8
<b>Тема 6.</b> Організація біржової торгівлі та її учасники.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення літератури за темою. Підготовка до участі у діловій грі згідно з обраною роллю.	4(с.78-86); 9( с. 99-108); 10(с.142-155); 11(с.66-81,93-98); 26( с. 97-112)	4



Продовження табл.

<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>
<b>Тема 7.</b> Брокерська діяльність.	Опрацювання лекційного матеріалу. Формування стислого звіту за результатами ділової гри. Підготовка до поточного тестового контролю за ЗМ 2.	4(с.86-97); 9( с.148-165); 10(с.131-142); 11( с. 172-173); 26( с. 112-126)	6
<b>Змістовий модуль 3 „Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі”</b>			<b>28</b>
<b>Тема 8.</b> Фондові біржі.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення відповідних нормативних документів. Конспектування обраної теми. Вирішення задач.	4(с.136-147); 5(с.68-71); 9( с. 170-221); 11(с.99-118); 10( с. 198-225); 26( с. 126-145)	14
<b>Тема 9.</b> Основи функціонування валютної біржі.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури. Вивчення відповідних нормативних документів. Підготовка до поточного тестового контролю за ЗМ 3.	4(с.147-157); 9(с.229-245); 10( с. 228-241); 11( с.99-118); 26( с. 145-159)	14
<b>РАЗОМ</b>			<b>63</b>

- - вказано номер літературного джерела зі переліку інформаційно-методичного забезпечення (див. п.2.4).

Тема	Зміст роботи	Джерело*, стор.	Заочне навчання
1	2	3	4
<b>Змістовий модуль 1 «Товарні біржі»</b>			<b>29</b>
<b>Тема 1.</b> Історія розвитку біржової торгівлі і сучасний стан біржового ринку.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення літератури за темою.	4 (с.14-31,158-197); 5( с.6-18); 9 (с.9-44); 18 (с.187-192), 28(с.6-32)	9
<b>Тема 2.</b> Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку.	Опрацювання лекційного матеріалу. Конспектування заданої теми.	4 (с.6-14); 9 (с. 45-68, 87-95); 10 ( с.51-57,72-82); 11(с.7-25,29-34); 28 ( с. 32-52)	4
<b>Тема 3.</b> Регулювання біржової діяльності.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вивчення відповідних нормативних документів.	4 (с.32-45); 5 (с.42-47); 9 (с.68-87); 10 (с.58-71); 11 ( с.25-28); 28( с. 52-61)	4
<b>Тема 4.</b> Біржові угоди.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вирішування задач.	4 (с. 59-77); 5 (с.19-42,48-50) 9 (с.113-124); 10 ( с.83-130,156-179); 11 (с.54-55,194-200); 28(с. 61-88)	12
<b>Змістовий модуль 2 „Організація і технологія біржової торгівлі”</b>			
<b>Тема 5.</b> Ф'ючерсний ринок.	Опрацювання лекційного матеріалу. Вирішення задач. Вивчення літератури за темою.	4 (с.97-112); 9 ( с. 249-267); 10 (с. 117-131); 11 ( с. 129-171); 28 (с. 88-97)	13
<b>Тема 6.</b> Організація біржової торгівлі та її учасники.	Вивчення літератури за темою.	4(с.78-86); 9 (с. 99-108); 10(с.142-155); 11(с.66-81,93-98); 28 (с. 97-112)	8
<b>Тема 7.</b> Брокерська діяльність.	Вивчення літератури за темою.	4(с.86-97); 9 (с.148-165); 10 (с.131-142); 11 (с. 172-173); 28 (с. 112-126)	10
<b>Змістовий модуль 3 „Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі”</b>			

Продовження табл.

1	2	3	4
<b>Тема 8.</b> Фондові біржі.	Вивчення відповідних нормативних документів. Конспектування основних положень теми. Вирішення задач.	<b>4</b> (с.136-147); <b>5</b> (с.68-71); <b>9</b> (с. 170-221); <b>11</b> (с.99-118); <b>10</b> (с. 198-225); <b>28</b> (с. 126-145)	20
<b>Тема 9.</b> Основи функціонування валютної біржі.	Вивчення додаткової літератури. Вивчення відповідних нормативних документів.	<b>4</b> (с.147-157); <b>9</b> (с.229-245); <b>10</b> (с. 228-241); <b>11</b> (с.99-118); <b>28</b> (с. 145-159)	16
<b>РАЗОМ</b>			<b>96</b>

### 2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Поточний контроль знань студента є невід'ємною частиною всього навчального процесу і засобом виявлення ступеню засвоєння студентом програмного матеріалу.

Поточний контроль знань студентів денної форми навчання здійснюється протягом семестру в ході аудиторних занять по питаннях, винесених для обговорення, та тих, що рекомендовані для самостійного вивчення. Крім того, студенти повинні пройти три модульних контролі.

Отже, об'єктами поточного контролю знань студентів денної форми навчання є:

1) систематичність та активність роботи на семінарських заняттях, зокрема, оцінці підлягають:

✓ рівень знань, продемонстрований у відповідях та виступах на семінарських заняттях;

✓ активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття (у тому числі доповнення до виступів, уточнення та виправлення озвучених відповідей інших студентів);

✓ результати експрес-опитування;

✓ відповіді на практичні завдання;

2) виконання завдань для самостійної роботи, при цьому оцінюванню підлягають:

✓ самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

✓ вирішення практичних завдань.

3) виконання модульних завдань, зокрема, оцінюються:

✓ теоретичні знання, продемонстровані студентами після опанування певного модуля;

✓ навички розв'язання практичних завдань.

Максимальна кількість балів, які може набрати студент за результатами поточної роботи складає 600 балів.

Поточний контроль знань студентів заочної форми навчання здійснюється протягом сесії. Контроль здійснюється шляхом перевірки виконання контрольної роботи, яка виконується студентом заочної форми згідно відповідних методичних вказівок.

Засоби контролю	Денна форма		Заочна форма	
	Максимальна сума балів	Розподіл балів, %	Максимальна сума балів	Розподіл балів, %
1	2	3	4	5
<b>Змістовий модуль 1 «Товарні біржі»</b>				
1. Поточний модульний контроль, у т.ч.:	150	15,0	-	-
а) тестовий контроль;	100	10,0	-	-
б) розрахункова вправа .	50	5,0	-	-
2. Активність на заняттях.	20	2,0	-	-
3. Перевірка виконання самостійної роботи (складання письмового огляду та вирішення задач) .	30	3,0	-	-
Всього за ЗМ 1	200	20,0	-	-
<b>Змістовий модуль 2 „Організація і технологія біржової торгівлі”</b>				
1. Поточний модульний контроль, у т.ч.:	150	15,0	-	-
а)тестовий контроль;	100	10,0	-	-
б) розрахункова вправа .	50	5,0	-	-
2. Активність на заняттях.	20	2,0	-	-
3. Перевірка виконання самостійної роботи (вирішення задач).	30	3,0	-	-

Продовження табл.

4. Участь у діловій грі.	50	5,0	-	-
Всього за ЗМ 2	250	25,0	-	-
<b>Змістовий модуль 3 „Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі”</b>				
1. Поточний тестовий контроль.	100	10,0	-	-
2. Активність на заняттях.	10	1,0	-	-
3.. Перевірка виконання самостійної роботи (вирішення задач, вивчення нормативних актів, конспектування ).	40	4,0	-	-
Всього за ЗМ 3	150	15,0	-	-
Виконання та захист контрольної роботи за варіантом згідно з методичними вказівками.	-	-	600	60
I. Поточний контроль Разом	600	60,0	600	60
II. ПМК (залік – письмовий)	400	40,0	400	40

### **Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю**

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 900-1000 включно	Відмінно	A
більше 800-900 включно	Добре	B
більше 700-800 включно		C
більше 600-700 включно	Задовільно	D
більше 500-600 включно		E
більше 250-500 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 250 включно	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

## 2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2	3
	<b>1. Основна література</b> (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1	Закон України “ Про товарну біржу” від 10.12.1991 р. № 1956- Х11.	1
2	Закон України “ Про цінні папері та фондовий ринок” від 23.02.2006 р. № 3480 -IV.	2-3
3.	Беднарчук М .С. , Полікарпов І.С. Біржові товари – Львів: „Магнолія плюс”, 2007 -365 с.	2
4.	Биржевое дело: Учебн. пособие/ Затов И.К., Ускаленко И.И. -Харьков: Бурун книга, 2005. - 256с.	1,2,3
5.	Біржова і банківська справа: конспект лекцій для студентів економічних спеціальностей. Укл. Гордієнко Н.І.- Харків ХДАМГ, 2002 – 192 с.	1,2
6.	Биржевое дело / Под ред. Галанова В.А. – М.: Финансы и статистика, 2000.	1,2,3
7.	Біржова діяльність./ Навч. посібник під ред. Крамаренко В.І. -К.: ЦУЛ, 2003. -264с.	1,2,3
8.	Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Біржа. Біржові операції: термінологічний словник. – К.: Алерта, 2008 -186 с.	1,2,3
9.	Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник - Львів: ”Новий світ-2000”, „Магнолія плюс”. - 2003.- 360 с.	1,2,3
10.	Кетова И.А., Резго Г.Я. Биржевое дело: Ученик/ Под ред.. Г.Я Резго.- М.: Финансы и статистика ,2009-288 с.	1,2,3
11.	Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібник. - Харків: ХДУХТ, Консул, 2003.- 216 с.	1,2,3
12.	Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник для ВНЗ – 2-е вид. - Тернопіль: Карт-бланш, 2008. - 632с.	1,2,3
13.	Чесноков В.Л. Біржові операції: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.Л. Чесноков. - К.: Центр учбової . літератури, 2008. - 191 с.	2
	<b>2. Додаткові джерела</b>	
14.	Дегтярева О., Кандинская О. Биржевое дело. Учебник для вузов. М.: Баки и биржи,ЮНИТИ, 1997 -503 с.	1,2,3
15.	Дмитрук Б. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі. – К.: Либідь, 2007 - 344 с.	2
16.	Зотов И.В. Биржевое дело: учеб. пособие для студентов вузов / И.В. Зотов, В.И. Успенко. - Харьков: Бурун Кн., 2008. - 256 с.	
17.	Каменева Н.Г. Организация биржевой торговли. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998.	2
18.	Лофтон Т. Основы торговли фьючерсами – М.: Аналитик, ИК, 2001.	2

1	2	3
19.	Маслеников В.В. Биржевое дело: Уч. пос. – М.: ИНФРА-М, 2000.	1,2,3
20.	Мендрул О.Г., Павленко І.А. Фондовый рынок: Операції з цінними паперами: Навч. посібник.- К.КНЕУ, 2000.- 156 с.	3
21.	Пепа Т.В. Біржова діяльність: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лаврінович. - К.: Ліра-К, 2009. - 540 с.	
22.	Резго Г.Я. , Храмова Е.Р. Современные технологии биржевого рынка- Ростов – на Дону, Изд-во «Феникс», 2004 – 192 с.	2,3
23.	Таран В.А. Играть на бирже просто?! – Спб.: Питер, 2006 -256 с.	2,3
24	Товарні біржі в Україні: аналіз діяльності, законодавче поле, перспективи розвитку / За ред. Саблука П. Т., Шпичака О. М. - К., 2003. - 424 с.	1
25.	<a href="http://investory.com.ua">http://investory.com.ua</a>	1,2,3
26.	<a href="http://rada.gov.ua">http://rada.gov.ua</a>	1,2,3
27.	<a href="http://www.kmu.gov.ua">http://www.kmu.gov.ua</a>	1,2,3
	<b>3. Методичне забезпечення</b> (Реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм)	
28.	Ситник Ю.О Конспект лекцій з курсу „Біржова діяльність” (для студентів спеціальності 6.050100 „Облік і аудит”). - Харків: ХНАМГ, 2007. - 161 с.	1,2,3
29.	Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни „Біржова діяльність” ( для студентів 4 курсу спеціальності 6.050100 „Облік і аудит” – Укл. Ситник Ю.О.– Харків: ХНАМГ, 2004.	1,2,3
30.	Методичні вказівки до самостійного вивчення та виконання контрольної роботи з дисципліни „Біржова діяльність” (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 „Облік і аудит”). – Укл. Н.І.Гордієнко, Ю.О.Ситник – Харків: ХНАМГ, 2006.-39 с.	1,2,3

## НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність» (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит»).

Укладач: Юлія Олексіївна Ситник

План 2009, поз.542 Р

---

Підп. до друку 13.11.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на різнографі.	Умовн.-друк. арк. 1,0	Обл.-вид. арк. 1,3
Замовл. № 5572	Тираж 10 прим.	

---

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

---

61002, Харків, вул. Революції, 12